

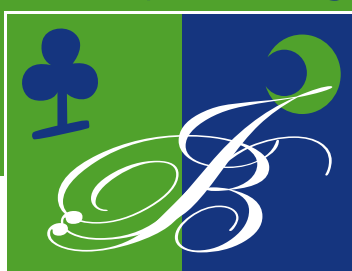
DORPSVISIE

JELLUM-BEARS

2015 - 2020

Doarpsbelang

Jellum-Bears

VOORWOORD

Voor u ligt de nieuwe dorpsvisie Jellum - Bears. Een ambitieus plan, gebaseerd op ervaringen uit het verleden en wensen voor de toekomst. Het doel van een dorpsvisie is om als dorpsgemeenschap een gezamenlijke richtlijn te hebben voor ontwikkelingen in de toekomst en die zelf te sturen, passend binnen de schaal en het karakter van de beide dorpen. Ook dient de dorpsvisie als een document waarop Dorpsbelang en andere verenigingen zich kunnen richten om tot concrete uitvoering van plannen te komen, als een werkboek voor de toekomst.

Nu de overheid zich op alle gebied meer en meer terugtrekt, zal een groter beroep worden gedaan op de lokale gemeenschap zelf, niet alleen wat betreft de zelfwerkzaamheid maar zeker ook op het gebied van 'zelf initiatieven nemen'. Dat hoort bij een maatschappij van mondige burgers en zelfbewuste dorpsbewoners. Het wordt niet meer voor ons geregeld maar door ons. Dorpsbelang vervult daarbij in de toekomst blijvend een belangrijke rol, maar zij zal daarbij zeker met regelmaat een beroep doen op de dorpsbewoners. Dat vraagt een pro- actieve houding, gebruik maken van de (financiële) mogelijkheden die er zijn, initiatief nemen, lange adem hebben en genieten van de resultaten die behaald worden. De mienskipssin van de bewoners van Jellum - Bears is groot, dat biedt een goede uitgangspositie om de toekomst van onze dorpen in eigen hand te nemen. Dorpsbewoners zullen, meer nog dan in het verleden, zich bewust moeten zijn dat het wonen in een dorpsgemeenschap ook een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid met zich meebrengt, die zowel henzelf als mede- dorpsgenoten ten goede komt.

De wens van vele dorpsbewoners om het goede van Jellum - Bears te behouden, kan alleen bewerkstelligd worden door op tijd te vernieuwen en aansluiting te houden bij ontwikkelingen om ons heen. In de enquête schreef een dorpsbewoner:

“De wrâld is hurd, de wrâld is kâld, ik hoopje
dat Jellum- Bears har wêzen bihâldt”

Het bestuur van Dorpsbelang onderschrijft de hoop, maar neemt graag een meer optimistische en actieve houding als uitgangspunt.

Truke Zeinstra
Voorzitter Dorpsbelang Jellum- Bears
April 2015

INHOUDSOPGAVE

- 5 INLEIDING; ONTSTAAN DORPSVISIE
- 6 DE DORPEN JELLUM EN BEARS, DORPSKARAKTER
- 7 WONEN EN WERKEN
- 8 VERKEER EN VERVOER
- 9 VERENIGINGSLEVEN
- 11 TOERISME EN RECREATIE
- 12 DUURZAAMHEID
- 13 ZORG EN LEEFBAARHEID
- 14 BIJLAGEN

COLOFON

DOARPSBELANG JELLUM BEARS
email: info@jellumbears.nl

FOTOGRAFIE
Nelleke Meindertsma

REDACTIE
Doarpsbelang

GRAFISCHE VORMGEVING
Studio Haaima, Bears
www.studiohaaima.nl

Deze dorpsvisie is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Doarpsbelang Jellum-Bears stelt zich niet aansprakelijk voor foutieve of onvolledige gegevens.

INLEIDING; HOE IS DE DORPSVISIE TOT STAND GEKOMEN?

Het schrijven van een nieuwe, geactualiseerde dorpsvisie voor Jellum-Bears dwingt de bewoners na te denken over de toekomst van hun dorpen, in het bijzonder geldt dit voor het bestuur van Dorpsbelang.

De dorpsvisie richt zich op thema's die voor de leefbaarheid van de beide dorpen van belang zijn en blijven. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan zaken rond verkeersveiligheid, voorzieningen voor de dorpsbewoners, woningbouw en bedrijvigheid, toerisme en recreatie, duurzaamheid e.d.

Het gaat daarbij niet om de mooie woorden of de creatieve vormgeving, het gaat vooral om een beleidsplan voor de toekomst, een werkboek voor de bestuursleden van Dorpsbelang met concrete en uitvoerbare ideeën.

Een dorpsvisie zal echter nooit beperkend mogen werken, inspelen op nieuwe ontwikkelingen is noodzakelijk om de gemeenschap levend te houden en aan te sluiten op kansen die zich voordoen of bedreigingen zoveel mogelijk ten goede bij te sturen. Dat vraagt van het bestuur van Dorpsbelang een pro-actieve houding.

Om tot een vernieuwde dorpsvisie te komen heeft Dorpsbelang zich breed georiënteerd over de wensen en ideeën die er in de dorpsgemeenschap leven.

Er is onder alle leden van Dorpsbelang (96% van de dorpsbewoners) een enquête uitgezet, met een groot aantal vragen. Ruim de helft van de enquêteformulieren zijn teruggekomen. Er is een vergadering belegd met alle besturen van de verenigingen die in Jellum-Bears actief zijn, waarin de knelpunten en ideeën voor de toekomst zijn besproken. Tot slot is er een aparte jeugdvergadering gehouden, waarin de jeugd van 6-18 jaar haar wensen en ideeën naar voren heeft kunnen brengen. Al deze inbreng is verwerkt in deze dorpsvisie.

Daarnaast heeft Dorpsbelang kennis genomen van de dorpsvisie van omringende dorpen, dit om in het kader van Nij Baarderadiel als dorpen ten zuidwesten van Leeuwarden een stevige positie in te kunnen nemen bij de aanstaande gemeentelijke herindeling.

De concept dorpsvisie is besproken met de bewoners van Jellum-Bears, aan de verenigingen voorgelegd en uiteindelijk ook in concept voorgelegd aan het college van B&W van de gemeente Littenseradiel. Op grond van de aldus ontvangen reacties is de dorpsvisie aangepast en definitief vastgesteld voor de periode 2015 - 2020.

De dorpsvisie is gepubliceerd op de website: www.jellumbears.nl.

DE DORPEN JELLUM-BEARS EN HET DORPSKARAKTER

HUIDIGE SITUATIE

Jellum - Bears is al sinds jaar en dag een tweelingdorp met elk hun eigen karakter. Dit wordt grotendeels bepaald door de structuur van de dorpen. Jellum is een lintdorp van ca. 2 km. lengte langs de Hegedyk, de rand van de oude Middelzee. Bears daarentegen bestaat uit een dorpskom en een cluster van woningen op de Skoalhoeke. De dorpskern van Bears wordt algemeen beschouwd als een historisch waardevol dorpsaanzicht. Door de bouw van woningen langs de Hegedyk zijn de dorpen Jellum en Bears vrijwel aan elkaar gegroeid. In Jellum wonen 146 personen en in Bears 131 personen, een dorpsgemeenschap van 267 personen (bron; gem. Littenseradiel 1-1-2015). Het aantal inwoners van de beide dorpen is de laatste jaren vrijwel gelijk gebleven, van krimp kan dan ook niet worden gesproken.

Beide dorpen zijn omsloten door agrarisch gebied en hebben een echt plattelandskarakter. De bewoners van Jellum - Bears wonen en leven in het algemeen met veel plezier en naar grote tevredenheid in Jellum - Bears. Het weidse uitzicht, de rust, de ruimte, de stilte en de vrijheid worden hoog gewaardeerd. Het is dan ook begrijpelijk dat men deze waarden ook voor de toekomst wil bewaren. Naast de ruimtelijke kwaliteiten worden ook de saamhorigheid, de veiligheid, het dorpse karakter en de “mienskipssin” genoemd als belangrijke factoren die het leven en wonen in Jellum - Bears aangenaam maken.

Door de aanleg van de Haak (2014) is de stad een stuk dichterbij gekomen, dit geldt vooral voor Jellum. Dat betekent dat de zichtlijnen en de geluidscontouren zijn veranderd. Dorpsbelang Jellum-Bears is vertegenwoordigd in de klankbordgroep Nieuw Stroomland om de overgang tussen stad en platteland op een goede wijze vorm te geven. Hierbij wordt ook gekeken naar de invulling van bedrijventerrein Newtonpark IV.

In 2018 zal Jellum - Bears door de gemeentelijke herindeling onderdeel gaan uitmaken van de gemeente Leeuwarden. In 2014 is door de gezamenlijke dorpsbelangen van de dorpen die naar de gemeente Leeuwarden gaan een overlegplatform in het leven geroepen, Nij Baarderadiel, om zich goed voor te bereiden op deze verandering. Dorpsbelang Jellum - Bears is hierbij aangesloten.

GEWENSTE SITUATIE

In grote meerderheid geven de bewoners aan dat zij het dorpskarakter van Jellum - Bears willen behouden. Ook na de gemeentelijke herindeling in 2018 zal de eigenheid van deze kleine dorpen en het platteland gewaarborgd moeten blijven. Om de leefbaarheid van de dorpen in tact te houden is kleinschalige uitbreiding van het aantal woningen echter gewenst. Hierin ziet men een duidelijke taak voor Dorpsbelang, in samenwerking met de omringende dorpen. Voor de kern van Bears is een lantaarnpalen -plan ontwikkeld, dat bestaat uit historisch verantwoorde lantaarnpalen voorzien van energie zuinige verlichting. Dit plan is ingediend bij de gemeente en daar positief ontvangen; een tekort aan financiële middelen heeft uitvoering ervan nog niet mogelijk gemaakt. Dorpsbelang blijft gesprekspartner voor gemeente en andere instellingen/ organisaties.

De leefbaarheid van Jellum - Bears staat

of valt met de inzet van de inwoners voor de eigen gemeenschap. Er is een grote bereidheid, van jong en oud, om zich in te zetten voor de eigen dorpsgemeenschap. Dit gebeurt enerzijds door actief taken en verantwoordelijkheden op te pakken, door aan kortdurende acties of activiteiten mee te werken of door als betrokken inwoners deel te nemen aan georganiseerde activiteiten. Actieve verenigingen en spontane acties, alles door vrijwilligers georganiseerd, zijn daarvan de mooie voorbeelden.

ACTIEPUNTEN

- De ontwikkelingen rond Nieuw Stroomland en de invulling van Newtonpark IV worden nauwlettend gevolgd en waar nodig en mogelijk bijgestuurd.
- Dorpsbelang bereidt zich, samen met omringende dorpen voor op de gemeentelijke herindeling binnen het platform Nij Baarderadiel.
- Zoveel mogelijk inwoners worden bij de ontwikkelingen van de beide dorpen betrokken, op een zodanige wijze dat ieder zich thuis kan voelen en een bijdrage kan leveren aan de leefbaarheid van de dorpen.
- Uitvoering van het plan ‘historische straatverlichting in Bears’ in de dorpskern van Bears op de agenda houden om zo het waardevolle dorpsaanzicht te versterken.

WONEN EN WERKEN

HUDIGE SITUATIE

In Jellum - Bears zijn ongeveer 110 woningen. Alle woningen zijn in particulier bezit, een aantal daarvan worden (permanent) verhuurd. Jellum - Bears kent geen sociale huurwoningen. De conditie en onderhoudstoestand van de woningen, en daarmee het aanzicht van de dorpen, is in het algemeen bijzonder goed.

In het gemeentelijke ontwerpbestemmingsplan voor Jellum - Bears is niet voorzien in de mogelijkheid tot incidentele nieuwbouw. In de geactualiseerde woonvisie van de gemeente Littenseradiel (in behandeling) wordt gesproken over maatwerk voor de kleinere dorpen en aansluiten op de vraag naar woningen in die dorpen. Voor starters is het momenteel lastig zich te vestigen in Jellum - Bears. Gezien de ligging van de dorpen t.o.v. de stad Leeuwarden en verschillende door-gaande wegen, is daar wel animo voor. Specifieke woningen voor senioren zijn er niet in Jellum - Bears. De wens van ouderen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, mede ingegeven door maatschappelijke ontwikkelingen, wordt tot nu toe op individuele wijze ingevuld. Voorzieningen voor ouderen zijn er wel in het naastgelegen dorp Weidum, waarmee Jellum - Bears een natuurlijke verbinding heeft.

Voor de meeste inwoners van Jellum - Bears geldt dat hun werkplek vooral buiten het dorp gelegen is. Door de centrale ligging

van de dorpen is vrijwel elke grotere plaats in Friesland snel en goed bereikbaar, dorpsbewoners werken dan ook op zeer diverse plaatsen. Daarnaast is een groot aantal inwoners van Jellum - Bears werkzaam in een eigen bedrijf, waarvan er vele in het dorp gevestigd zijn, een aantal ondernemers hebben hun bedrijf elders gevestigd. Jellum - Bears is door de ca. 10 vee - bedrijven een dorp met een sterk agrarisch karakter. Daarnaast is de verscheidenheid van bedrijven groot.

Detailhandel is er vrijwel niet, voor dagelijkse boodschappen is men aangewezen op Deinum of Mantgum, voor niet - dagelijkse boodschappen moet verder worden gereisd naar grotere plaatsen. De bedrijvigheid wordt als positief ervaren omdat het de levendigheid van het dorp stimuleert. Het klimaat om te ondernemen is goed omdat inwoners elkaar een goede kans op succes gunnen en bereid zijn elkaar te ondersteunen, zowel grote als kleine bedrijven. De ondernemers voorzien niet alleen in hun eigen werkgelegenheid maar ook in die van ca. 50 werknemers. De economische teruggang is ook Jellum - Bears niet ongemerkt voorbijgegaan.

De huidige bedrijfspanden passen goed in het dorpsbeeld en de omgeving; bewoners geven in de enquête aan dat bij mogelijke nieuwbouw de dorpskom ontzien moet worden en dat rekening gehouden moet worden met een goede landschappelijke inpassing.

GEWENSTE SITUATIE

Kleinschalige uitbreiding van de woningvoorraad dient voor de toekomst veiliggesteld worden. Dit kan zowel betekenen dat er incidenteel nieuwe woningen worden gebouwd of dat mogelijk vrijkomende bedrijfsgebouwen een woonbestemming krijgen. Initiatieven om tot nieuwe vormen van wonen te komen, zoals groepswonen, woonvormen voor senioren, kangeroe-woningen e.d. verdienen daarbij positieve ondersteuning vanuit de dorpsgemeenschap en vanuit de overheden c.q. regelgeving.

Het aantal zelfstandigen is de laatste jaren sterk toegenomen. Deze ontwikkeling lijkt zich door te zetten nu, als gevolg van de bezuinigingen van de rijksoverheid, de werkgelegenheid in de zorg, het onderwijs en door verdere automatisering elders terugloopt. Jellum - Bears wil nieuwe ondernemers de mogelijkheid bieden zich te vestigen, waarbij de schaal van het bedrijf en vooral van bedrijfsgebouwen moet passen in de schaal van het dorp. Uitbreiding of nieuwbouw van bedrijfsgebouwen in de dorpen dient met de grootst mogelijke zorgvuldigheid plaats te vinden met oog voor een goede landschappelijke inpassing om zodoende het dorps karakter te behouden. Vroegtijdig overleg tussen ondernemer en direct omwonenden over plannen, ideeën en wensen kan een positieve bijdrage leveren aan de realisatie van plannen, aan de onderlinge verhoudingen en aan het karakter van de dorpen Jellum - Bears.

Eventueel vrijkomende bedrijfspanden worden zoveel mogelijk herbestemd voor bedrijfsactiviteiten. Uitbreiding van agrarische bedrijven vindt bij voorkeur plaats buiten het dorp i.p.v. in de dorpskom.

Zowel voor de bedrijven als voor alle bewoners is een goede internetverbinding voor de toekomst van het allergrootste belang. Aansluiting van Jellum - Bears op het glasvezelnet voor snelle en betrouwbare ict - verbinding zal worden nagestreefd.

Voor een lijst van bedrijven: zie de bijlage

ACTIEPUNTEN

- Ondersteunen van initiatieven tot kleinschalige uitbreiding van de woningvoorraad.
- Bevorderen dat de internetverbindingen in Jellum - Bears verbeteren door aansluiting op het glasvezelnet.
- De bereikbaarheid van de bedrijven in stand houden.
- Bevorderen dat plannen van ondernemers in een vroegtijdig stadium bespreekbaar worden gemaakt zodat het draagvlak vergroot wordt.

VERKEER EN VERVOER

HUIDIGE SITUATIE

Jellum is een lintdorp, gebouwd aan de Hegedyk, de rand van de vroegere Middelzee. De Hegedyk is een doorgaande weg, niet alleen voor de bewoners van Jellum-Bears maar ook voor de omliggende dorpen. Naast de weg ligt een vrij -liggend fietspad dat van Weidum nu tot Boksum is doorgetrokken. Hierdoor is voor fietsers een veilige route naar Leeuwarden gewaarborgd. In de jaren voordat de Haak om Leeuwarden gerealiseerd werd, was er sprake van een bovenmatige verkeersdruk. De te hoge snelheid van vele automobilisten zorgde voor onveilige situaties en het zware verkeer zorgde voor trillingen en beschadigingen van de aanliggende woningen. De verkeerswerkgroep Hegedyk van Dorpsbelang Jellum- Bears is, in nauwe samenwerking met de gemeente al vanaf 2008 bezig om de herinrichting van de Hegedyk te realiseren. Twee van de drie fasen van dit project zijn inmiddels uitgevoerd, tot tevredenheid van de bewoners van Jellum. Dorpsbelang zal zich inzetten om ook de laatste fase van dit project gerealiseerd te krijgen.

Het aantal verkeersbewegingen lijkt door de opening van de Haak om Leeuwarden (dec. 2014) sterk teruggelopen te zijn. Of dit ook op de lange termijn het geval zijn, moet nog blijken. Het uitvoeren van fase drie van de herinrichting Hegedyk zal in ieder geval bijdragen aan het ontmoedigen van verkeer dat niet noodzakelijkerwijs van de doorgaande weg door Jellum gebruik hoeft te maken.

Bears ligt op enige afstand van het doorgaande verkeer, met een u-vormige doorgaande weg verbonden aan de Hegedyk. Voor de toegangswegen naar Bears geldt dat het twee-richtingswegen zijn. Dit levert in het algemeen geen problemen op en kan zo blijven. De zuidelijke toegangsweg is een zeer smalle weg. Voor fietsers, met name voor de kinderen, geldt hier dat auto's die te snel rijden voor gevaarlijke situaties zorgen. De berm is steil en smal en bieden geen uitwijkmogelijkheden.

Zowel in Jellum als in Bears is in het seizoen sprake van veel landbouwverkeer. De hoge en brede machines zorgen soms voor gevaarlijke en, door fietsers en wandelaars ervaren, dreigende verkeerssituaties. Het is van het allergrootste belang dat bestuurders van de grote tractoren met aangekoppelde werktuigen zich voortdurend bewust zijn van hun positie op de openbare weg en daarop hun rijgedrag aanpassen.

Jellum - Bears is aangesloten op de busverbinding van Leeuwarden - Sneek, de bus rijdt op werkdagen tijdens de spitsuren. De bewoners van Jellum- Bears zijn derhalve grotendeels aangewezen op vervoer met eigen auto of fiets. De treinverbinding tussen Leeuwarden en Stavoren rijdt langs de beide dorpen maar heeft er geen opstapplaats. De dichtstbijzijnde treinstations liggen in Mantgum en in Deinum.

Het historische pad tussen Bears en Fûns is de afgelopen jaren tot stand gekomen en voorziet in een grote behoefte. Het geeft bewoners van Jellum- Bears maar ook van Fûns, Jorwert, Weidum en Hilaard de mogelijkheid om mooie ommetjes te maken. De spoorwegovergang nabij Bears is onbeveiligd en kan tot gevaarlijke situaties leiden. Dorpsbelang dringt er bij de gemeente op aan, dat in overleg met Prorail hier een goede voorziening voor wordt getroffen.

Een fietspad vanuit Jellum over de Zwette tussen de Boksumerdaam en het Weidumerhout in, lijkt er vooreerst niet te komen wegens geldgebrek. Dorpsbelang houdt de ontwikkelingen in de gaten om, indien de mogelijkheid zich voordoet, dit fietspad weer op de agenda te krijgen.

De parkeerproblematiek rond eetcafé Jonker Sikke is door de verharding van het voorterrein van het sportveld in sterke mate verminderd omdat 's avonds gebruik kan worden gemaakt van dit terrein. Bij grote evenementen op Uniastate is het parkeren in het dorp Bears soms een knelpunt. Dorpsbelang zal, in overleg met het bestuur van de stichting Uniastate zoeken naar passende oplossingen.

GEWENSTE SITUATIE

De verdere uitvoering van de herinrichting Hegedyk in Jellum heeft een hoge prioriteit. Niet alleen de verkeersveiligheid maar ook het aanzien van het dorp Jellum wordt er door bevorderd. Dit geeft de automobilist meer het gevoel in een dorp te rijden. Veiliger oversteekplaatsen voor fietsers en wandelaars vanaf de Smidshoeke en op de Skoalhoeke naar het fietspad behoren nog tot de wensen van de bewoners.

De veiligheid van landbouwvoertuigen en het verkeersgedrag van bestuurders van grote tractoren, kranen e.d. in de bebouwde kom van de dorpen kan beter. Dorpsbelang zal haar invloed aanwenden om dit punt onder de aandacht te houden en waar mogelijk verbeteringen te realiseren, zonder dat dit de betreffende bedrijven in hun exploitatie hoeft te belemmeren.

Wandelen en fietsen zijn geliefde bezigheden en goed voor de gezondheid. In het kader van de mooie ommetjes is een verbinding door het land van Bears naar Weidum een aanvulling op de bestaande paden. Onderzocht zal worden of deze verbinding tot stand kan worden gebracht.

VERENIGINGSLEVEN IN JELLUM-BEARS

Ook voor de schoolgaande kinderen leidt dit tot een mooie en veilige fietsverbinding naar de basisschool in Weidum, waarbij de Hegedyk niet meer twee keer hoeft te worden overgestoken. Met name de kinderen zelf hebben hierom verzocht.

De parkeerproblematiek in de beide dorpen verdient de aandacht van Dorpsbelang. Hierbij wordt gezocht naar het juiste evenwicht tussen het vinden van een goede oplossing en het incidentele karakter van het parkeer - vraagstuk..

ACTIEPUNTEN

- Bevorderen dat fase 3 van de herinrichting Hegedyk wordt uitgevoerd.
- De beveiliging van de overweg tussen Bears en Fûns bevorderen.
- Aandacht vragen voor de veiligheid en het verkeersgedrag van landbouwvoertuigen.
- Onderzoeken of een wandel- en fietsverbinding door het land naar Weidum mogelijk is.
- In overleg met betrokken partijen zoeken naar oplossingen voor de incidentele parkeerproblemen.
- Bepaleiten dat de bestaande bus-verbinding met Leeuwarden en Sneek ook in de toekomst gehandhaafd blijft.

HUIDIGE SITUATIE

Jellum-Bears heeft een aantal actieve verenigingen, sommige daarvan bestaan al een groot aantal jaren, andere zijn nog jong. Gezamenlijk zorgen zij voor een actieve dorpsgemeenschap, er worden activiteiten en evenementen verzorgd waar iedereen aan mee kan doen. Ook nieuwe initiatieven kunnen worden opgestart door enthousiaste dorpsbewoners.

Centrum van de meeste dorpsactiviteiten is het dorpshuis D'Ald Skoalle in Bears, ook wel de huiskamer van Jellum-Bears genoemd. De jaarlijkse "merke" wordt beurtelings in Jellum en in Bears gevierd en is een belangrijke ontmoetingsplek voor de dorpsbewoners. De actieve toneelclub Nij Libben brengt met grote regelmaat een toneelstuk van niveau op de planken. In de afgelopen jaren heeft zij daarin een nieuwe koers ingeslagen door de jeugd een prominente rol in de toneelactiviteiten te bieden. De kaatsclub kan beschikken over een volledig gerenoveerd kaatsveld en een nieuw onderkomen, voorzien van douches, toiletten en voldoende opslagruimte. Het aantal volwassen kaatsers loopt terug, de activiteiten worden vooral gericht op de jeugd. Hoogtepunt in het kaatsseizoen

is de jaarlijks terugkerende Revanche Freulepartij. Deze kaatspartij wordt bezocht door enkele honderden bezoekers uit de wijde omgeving. De nieuw aangelegde jeu de boules baan wordt zomers door een groot tal mensen intensief gebruikt. Een plek om te voetballen is er op het sportveld of het terrein bij Uniastate. In de winterperiode wordt er wekelijks gebiljart en gekaart in het dorpshuis door dorpsbewoners terwijl er maandelijks een klaverjasavond is voor dorpsbewoners en liefhebbers uit de omliggende dorpen. Het dorpshuis zelf organiseert bijeenkomsten voor vrijwilligers, jaarlijks een feestelijke brunch, bakwedstrijd, filmavond e.d. De begrafenisvereniging zorgt ervoor dat (oud) dorpsbewoners op een waardige wijze kunnen worden gecremeerd of begraven op één van de beide kerkhoven. De ijsclub leidt een slapend bestaan, maar als er ijs is wordt door een aantal actieve dorpsbewoners al gauw een wedstrijd voor de jeugd georganiseerd op de Bearsterfeart. Initiatieven van dorpsbewoners worden positief opgepakt waardoor er in samenwerking met de besturen van de verenigingen of van het dorpshuis mooie activiteiten georganiseerd worden, voorbeelden daarvan zijn de après ski, optredens in het dorpshuis, personeels - of familiebijeenkomsten op het sportveld of in het dorpshuis enz.

Zorgen zijn er ook. De verenigingen hebben moeite om nieuwe bestuursleden te vinden, opgemerkt is dat het vaak dezelfde mensen zijn die actief zijn en bestuursfuncties vervullen. Een vraag die velen bezighoudt is op welke manier zoveel mogelijk personen te betrekken bij het verenigings-leven in Jellum - Bears. Er zijn suggesties gedaan welke variëren van het samenvoegen van verenigingen, minder of juist meer activiteiten organiseren, één penningmeester voor meerdere verenigingen aan te stellen. Realiteit is ook in Jellum - Bears dat de individualisering voortschrijdt en dat het niet meer vanzelfsprekend lijkt dat een ieder zich van tijd tot tijd inzet voor het algemeen belang en op vrijwillige basis een deel van zijn of haar tijd aan het dorp

besteedt. Tegelijkertijd kan gesteld worden dat er de afgelopen jaren veel gebeurd is en dat er dan kennelijk voldoende mensen bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken. Concrete plannen en acties maken dat dorpsbewoners bereid zijn een bijdrage te leveren aan de 'mienskip', maar voortrekkers, organisatoren blijven daarbij nodig.

GEWENSTE SITUATIE

Voor de leefbaarheid van de beide dorpen is een actief verenigingsleven van belang, ook in de toekomst. Vernieuwing en verbreding zijn belangrijk om de dorpsbewoner van de toekomst te binden. Voor elke vereniging ligt hier een uitdaging. Samenwerking of samenvoegen van verenigingen kan tot nieuwe verrassende ontwikkelingen leiden en zowel een incidentele als een meer permanent karakter hebben. Stoej (stichting openlucht evenementen Jellum-Bears) is een mooi voorbeeld van samenwerking tussen de toneelclub en Uniastate. Om zoveel mogelijk dorpsbewoners te betrekken bij bestaande of nieuwe activiteiten is regelmatig peilen van de behoefte belangrijk. Uit de dorpsenquête ter voorbereiding van deze dorpsvisie zijn een groot aantal ideeën naar voren gekomen. Deze ideeën variëren van het organiseren van activiteiten voor de jeugd, cursus Frysk, lezingen, activiteiten voor ouderen zoals

samen eten, koffie-ochtend, een platform organiseren voor het uitwisselen van goederen en diensten, een open dag van de bedrijven voor dorpsbewoners, opknappen Jellumer Bos, meer activiteiten op het sportveld organiseren e.d.

Om aan de wensen en ideeën die door de dorpsbewoners naar voren zijn gebracht, tegemoet te kunnen komen zullen de bestaande voorzieningen up to date moeten blijven. Er zijn plannen om het dorpshuis te verbouwen met behoud van functie en sfeer; energiebesparing en doelmatiger gebruik van de bestaande ruimte zijn de belangrijke motieven. Deze plannen passen bij de toekomstige wensen van de dorpsbewoners.

De dorpswebsite www.jellumbears.nl is een belangrijk platform om elkaar te informeren. Daarnaast zal onderzocht worden of een dorps- facebook pagina ontwikkeld kan worden, waar alle dorpsbewoners toegang toe hebben. Zij kunnen korte berichten plaatsen, diensten vragen en aanbieden, ruilbeurs van goederen of het onder de aandacht brengen van activiteiten

Voor een lijst van verenigingen en stichtingen zie de bijlage

ACTIEPUNTEN

- Dorpsbelang blijft nieuwe bewoners van Jellum - Bears op persoonlijke wijze welkom heten in het dorp. Tijdens deze welkomst bezoeken wordt aandacht besteed aan het verenigingsleven en de mogelijkheden daarin te participeren.
- Regelmatig overleg tussen Dorpsbelang en de besturen van de verenigingen
- Het aanpassen van het dorpshuis aan de eisen van de tijd wordt door het dorp en Dorpsbelang nadrukkelijk ondersteund.
- Dorpsbelang ondersteunt de plannen van de stichting Stoej voor een groot middeleeuws spektakel op het Uniastate terrein.
- Dorpsbelang en de verenigingen onderzoeken de mogelijkheden om op diverse manieren de jeugd actiever te betrekken bij het dorpsleven, niet alleen voor de jeugd maar ook door de jeugd.
- Bewoners worden gestimuleerd om zelf initiatieven te ontplooiën; zij kunnen daarover steeds in overleg treden met besturen van de diverse verenigingen.
- In overleg met de eigenaar verder onderzoeken of het gebruik van het Jellumer Bos door de dorpsgemeenschap mogelijk is; o.a. opknappen van de wandelpaden, snoeien, uitslatten van de ringsloot om daarop de mogelijkheid van een krabbelbaantje om te schaatsen, te creëren.
- Opstarten van een dorps - facebook pagina.
- Het plaatsen van doelen op sportterrein en uniastate terrein op een zodanige wijze dat het multifunctionele gebruik mogelijk blijft. Dit is een uitdrukkelijke wens van de jeugd.
- Beheer van het sportveld regelen in overleg met de reguliere gebruikers van deze voorziening.

TOERISME EN RECREATIE

HUDIGE SITUATIE

De luchtspiegeling van Uniastate in Bears is een toeristische attractie die de schaal van de dorpen Jellum - Bears overstijgt. Jaarlijks komen ca. 2000 bezoekers om zich te laten informeren over de geschiedenis van Uniastate, staten en stinzen in Friesland, de eeuwenoude kerk en het poortgebouw en om te genieten van het ruime uitzicht vanaf de toren van Uniastate. Door het bestuur van Uniastate wordt voortdurend gezocht naar nieuwe mogelijkheden om de betrokkenheid van de dorpsbewoners bij Uniastate te vergroten, om nieuwe bezoekers te trekken en nieuwe activiteiten te ontwikkelen. Voorbeelden zijn de openlucht- klas, optredens in de kerk, exposities binnen en buiten, het dauwtrappen enz. Ook het samenstellen van arrangementen samen met ondernemingen in de dorpen hoort in dit rijtje thuis. Plannen zijn er om een groot middeleeuws -evenement te organiseren en om in het kader van Kulturele Haadstêd 2018 tot een aansprekende buitenlocatie te worden aangewezen voor exposities op het gebied van stinzen, staten en de Friese adel.

De betrokkenheid van Uniastate bij de Ring om Leeuwarden, een samenwerking van kleinschalige cultuur - en toeristische ondernemingen, biedt nieuwe perspectieven op kleinschalig toerisme in de beide dorpen.

De kleine vaarroute biedt de mogelijkheid om per boot het gebied rond Jellum- Bears te verkennen. Van belang is dat de bruggen op hoogte zijn, gepleit wordt voor een doorvaar mogelijkheid bij de Him (tussen Mantgum en Baard). De kanosteiger en picknickplek in Bears biedt ruimte aan bezoekers om te rusten, het dorp te verkennen en Uniastate te bezoeken.

Het fietspad van Fûns naar Bears biedt nieuwe mogelijkheden voor dorpsbewoners en anderen voor een mooie wandeling of fietstocht in de omgeving. Een fietspad van Jellum naar de Zwette lijkt vooreerst van de baan, maar kan in de toekomst opnieuw op de agenda komen. Ook daardoor wordt de mogelijkheid voor het bezoeken van Jellum - Bears vergroot, hetgeen de levendigheid van de dorpen ten goede komt. Ook het weer toegankelijk maken van het Jellumer

Bos kan in dit perspectief een bijdrage leveren aan hetgeen Jellum- Bears te bieden heeft.

Zwemmen in de haven en de Bearsterfeart bij het picknickplek is mogelijk geworden door het uitbaggeren van de Bearsterfeart; hiervan wordt intensief gebruik gemaakt door de dorpsjeugd en door hun leeftijdsgenoten uit Weidum. Om dit ook voor de toekomst te behouden is het noodzakelijk dat er af en toe enig onderhoud wordt verricht. Zowel in Jellum als in Bears is er een speeltuin voor de jongste kinderen, die uitnodigt tot spelen en tot ontmoeten.

GEWENSTE SITUATIE

Door het aanbieden van kleinschalige toeristische diensten en arrangementen worden nieuwe doelgroepen bereikt. Voorbeelden zoals praamvaren, de dorpskuier (een samenwerking tussen Uniastate, eetcafé Jonker Sikke en VDL Stud), camping de Swetteblom of de B&B in het Aldahuys worden al in praktijk gebracht maar kunnen mogelijk nog worden uitgebreid.

Het behoud van dergelijke kleinschalige toeristische en recreatieve activiteiten is van belang voor de levendigheid van de dorpen en tegelijkertijd wordt daardoor een positieve bijdrage geleverd aan het bedrijfsleven in onze dorpen.

ACTIEPUNTEN:

- Regelmatig onderhoud van de zwemplek in de Bearsterfeart
- Stimuleren van kleinschalig toerisme in de dorpen en de directe omgeving; zowel initiatieven van verenigingen e.d. als van ondernemers worden daarin op gepaste wijze ondersteund.
- Het Jellumer Bos opknappen en een duidelijker functie geven.
- Bevorderen dat de vaarroutes in de omgeving worden uitgebreid door een doorgang bij de Him te realiseren (i.s.m. met andere dorpen)

DUURZAAMHEID

HUIDIGE SITUATIE

Het begrip duurzaamheid kent vele betekenissen. Het terrein is te groot voor een kleine gemeenschap als Jellum- Bears om op verschillende fronten tegelijkertijd onderzoek te doen en acties te ontplooiën. In 2014 is een commissie in het leven geroepen die onderzoekt of een dorpsmolen voor Jellum - Bears tot de mogelijkheden behoort. Hierbij worden de technische en financiële aspecten onderzocht, terwijl tevens het draagvlak in het dorp een voortdurend punt van aandacht is. Regelmatige terugkoppeling van de commissie naar het bestuur van Dorpsbelang en naar de dorpsbewoners algemeen vindt plaats.

Tijdens het onderzoek van de molencommissie is ook de mogelijkheid van een energiecoöperatie naar voren gekomen; deze zou voor de dorpsbewoners individueel en voor de dorpsgemeenschap als geheel een positieve bijdrage kunnen leveren aan de financiële draagkracht. Omdat de beschikbare menskracht beperkt is heeft de molencommissie

i.s.m. Dorpsbelang besloten eerst haar werkzaamheden m.b.t. de dorpsmolen voort te zetten, voordat zij nieuwe initiatieven gaat ontplooiën.

Verschillende particuliere bewoners van Jellum - Bears hebben zonnepanelen geplaatst, bedrijven nemen hun eigen maatregelen om uit ideële of financiële overwegingen (of een combinatie van beide), het energiegebruik te beperken.

Al jaren wordt door vrijwilligers van het Dorpshuis het oud papier ingezameld, de opbrengst ervan komt ten goede aan de dorpsgemeenschap. Afval wordt gescheiden aangeleverd; in Jellum staat een glascontainer

GEWENSTE SITUATIE

Duurzaamheid gaat verder als alleen energiegebruik. Duurzaamheid heeft ook betrekking op de wijze waarop met algemene middelen wordt omgegaan, het gebruik van de openbare ruimte, geen afval achterlaten, hergebruiken van materialen, tegengaan van voedselverspilling, oog hebben voor

belangen van medebewoners enz. Aandacht voor duurzaamheidsaspecten in de breedste zin van het woord, kan een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de dorpen. Initiatieven op het gebied van duurzaamheid verdienen daarom ondersteuning van Dorpsbelang en de dorpsbewoners. Op het terrein van Uniastate worden plannen ontwikkeld om tot een gemeenschappelijke pluktuin te komen voor klein fruit.

ACTIEPUNTEN:

- Ondersteunen molencommissie in haar werkzaamheden t.b.v. een dorpsmolen.
- Dorpsbewoners enthousiasmeren initiatieven op te pakken m.b.t. duurzaamheid. Dit zou o.a. kunnen uitmonden in een zelfstandige energiecoöperatie.
- Verder visie ontwikkelen op het gebied van duurzaamheid in relatie tot de gezamenlijke zin en leefbaarheid van de dorpen.
- Stimuleren van Uniastate in haar plannen tot een gemeenschappelijke fruit-pluktuin

ZORG EN WELZIJN

HUIDIGE SITUATIE

Tot op dit moment is er in Jellum- Bears nog niet echt sprake van krimp, maar de CBS cijfers wijzen wel uit dat de bevolkingsopbouw aan het veranderen is. Het tal ouderen in de dorpen neemt toe. De huidige generatie 65+ is een mondige, goed opgeleide, mobiele en welvarende generatie. Dat neemt niet weg dat in de jaren die komen de behoefte aan zorg zal toenemen.

Door de ingrijpende wijzigingen in de gezondheidszorg zal dit voor de oudere bewoners grote gevolgen kunnen hebben. Om hier zo goed mogelijk op in te spelen is door de gemeentelijke overheid een gebiedsteam in het leven geroepen die de vraag en aanbod in de zorg moet koppelen. Vanuit Dorpsbelang is er een contactpersoon voor het gebiedsteam.

Duidelijk is wel dat er een steeds groter beroep zal worden gedaan op de sociale omgeving, waaronder ook dorpsbewoners en burens.

GEWENSTE SITUATIE

Om een levendige dorpsgemeenschap te behouden is het belangrijk dat er voor alle leeftijdsgroepen mogelijkheden zijn om het dorp te wonen, dit geldt zowel op het gebied van huisvesting, vervoer, activiteiten als op het terrein van zorg en veiligheid. Voor de toekomst kan dit betekenen dat er behoefte komt aan groepswonen voor ouderen. Bestaande ruimtelijke beperkingen mogen ontwikkelingen in de samenleving niet in de weg staan. Flexibel denken en hanteren van beleid behoort dan tot de noodzakelijke instrumenten, dit geldt zowel voor Dorpsbelang als voor (gemeentelijke) overheden.

Ook het gebruik van sociale media op het terrein van zorg en welzijn en om ouderen betrokken te houden bij de dorpsgemeenschap zal verder onderzocht worden. Voorzieningen voor jong en oud op peil houden en laten aansluiten bij veranderende wensen blijft een uitdaging

voor het verenigingsleven, Dorpsbelang en alle dorpsbewoners gezamenlijk. Dat kan alleen als er ook daadwerkelijk gebruik gemaakt wordt van de nog bestaande voorzieningen; variërend van de lijnbus, het dorps huis, het sportveld, de speeltuinen, de brievenbus enz.

ACTIEPUNTEN:

- Dorpsbewoners informeren over ontwikkelingen die zich voordoen op het gebied van zorg en welzijn.
- Initiatieven ondersteunen die de leefomstandigheden van de bewoners verbeteren en een bijdrage leveren aan het welzijn.
- De haalbaarheid van het plaatsen van AED's in beide dorpen opnieuw onderzoeken.
- Gebruik van sociale media in de zorg voor ouderen stimuleren en verder onderzoeken.

SOCIAAL GEOGRAFISCHE GEGEVENS JELLUM - BEARS (STAND 2012)

	JELLUM		BEARS	
	2012	2007	2012	2007
WONINGEN				
Aantal woningen	65		45	
Aantal huishoudens	60	60	50	50
Gemiddelde grootte	2,4	2,6	2,4	2,6
LEEFTIJDOPBOUW BEVOLKING				
0- 14 jr	21%	20%	21%	25%
15-24 jr	6%	8%	9%	7%
25-44 jr	22%	23%	24%	31%
45-64 jr	36%	38%	35%	29%
65 jr en ouder	14%	11%	11%	8%
ARBEID				
% betaald werk /beroepsbevolking (15-65jr)	88%		80%	
VERVOER				
Aantal pers. auto's	85		55	
Aantal bedrijfsauto's	20		10	
Aantal motor- zwielers	10		10	
Aantal pers.auto's per huishouden	1,4		1,1	

Bron: CBS Den Haag/Heerlen (CBS in uw buurt)

BEDRIJVEN GEVESTIGD IN JELLUM

- De Greiden BV
- Melkveehouderij A.J. de Boer
- Veehouderij S. Greydanus
- W.J.F. van Balen Beheer BV
- Van Balen Boekhoudburo BV
- Henk de Boer Melktechniek
- Prins Land, Water & Food Consultancy
- Avanti Logistics Transport BV
- Trainer/coach Hinke Slofstra
- Susan Zwerver Producties, facilitair, film, televisie
- J. Twerda, organisatie advies
- Psychologenpraktijk Hoogland
- Carrotcake BV, beheer BV
- Jelle Snijder, Decorbouw & Theaterproducties
- Marjon Minderhoud, onderwijsbegeleiding & vorming
- Timmerbedrijf / melkveehouderij J.P. de Boer
- Bouwbedrijf G. A. van der Kooy
- R.E. Oostra, producent windenergie
- Mts. Oostra - Jongsma, melkveehouderij
- Mts. Th. en Tj van der Gaast, melkveehouderij, producent windenergie
- A & J's Voelspriet BV, projectontwikkeling
- Knip & Naaiatelier Neeltje
- Mts. Kingma - Bosma, melkveehouderij
- A. Altena, pedicure, schoonheidsverzorging
- Mts. J., H. en M. Andreae, melkveehouderij
- Firma Kalma, melkveehouderij
- Jafri Beheer BV
- Brinkman Producties, facilitair, film, televisie
- N. Klaver Holding BV
- Verder Melken BV, beheer en beleggen
- Atelier it Hegedykje; creatieve workshops en B&B
- Eetcafé Jonker Sikke
- Handelsonderneming E. de Jong, auto's, machinegereedschap

Bron: Handelsregister Kamer van Koophandel

BEDRIJVEN GEVESTIGD IN BEARS

- A.S. Brouwers, Beheer BV
- W.v.d. Lageweg Holding BV
- VDL Stud Import en Export BV
- Wolly Prins, dienstverlening uitvoerende kunst
- Barend Spliethoff BV, organisatie advies
- Spliethoff Fryslân BV, beheer
- Blanken Maritiem Service
- S.W.S. Beers, sperma winstation
- VDL Stud export jr. BV, handel in levend vee
- VDL Stud Beheer BV, vermogens- pensioenbeheer
- Van de Lageweg Groep BV, vermogensbeheer
- Food & Fun BV
- Duet, Management in Zorg
- Truke Zeinstra, Mediation, Training en Coaching
- F.v.B. Agrarische Dienstverlening

- VDL Stud Sport en training BV, training sportpaarden
- Van de Lageweg BV, melkveebedrijf
- VDL Stud Horse Sales BV, handel in paarden en paardensperma
- Skilderwurken Ferry de Boer
- Klussenbedrijf Jan Pieter de Boer
- A.S. Hoekstra / M. de Boer; beheer bedrijfsverzamelgebouw, sloepenstalling
- Studio Haaima, reclame en ontwerp, grafische vormgeving
- De Swetteblom, camping annex veebedrijf
- Innovation Link BV
- Bos Operators, gespecialiseerde dienstverlening bouwsector
- Aalberts BV, beheer BV
- A.M. Beheer BV
- 't Aldahuys; B&B, conferentieoord

Bron: Handelsregister Kamer van Koophandel

VERENIGINGEN EN STICHTINGEN IN JELLUM- BEARS

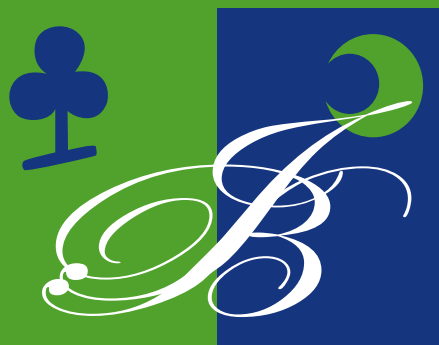
- Vereniging van Dorpsbelang Jellum - Bears
- Stichting Doarsphûs D' Ald Skoalle
- Stichting Merke Jellum - Bears
- Stichting Openlucht Evenementen Jellum - Bears (STOEJ)
- Keatsferiening "De Twa Doarpen"
- Stichting Behoud Kerk en Toren Jellum
- Begraffenis vereniging "de Laatste Eer"

- Stichting Gered Gereedschap NO Friesland
- Tonielferiening "Nij Libben"
- Stichting De Wolden Summersale
- Bezoekerscentrum Stinsen en Staten Uniastate
- Stichting Kinderboerderij Jongiastate

(contactpersonen zie www.jellumbears.nl)

Bron: Handelsregister Kamer van Koophandel

Doarpsbelang

Jellum-Bears